

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL UAB "C1" SKUNDO**

2022 m. liepos d. Nr. S- (7-79/2022)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš komisijos pirmininko Evaldo Raistenskiio, narių Rasos Stravinskaitės (pranešėja), Andriaus Veniaus, išnagrinėjo uždarnosios akcinės bendrovės „J. H.“ (toliau – Pareiškėja) 2022-05-24 skundą dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) 2022-05-05 sprendimo Nr. 1A-91 (toliau – Sprendimas, skundžiamas sprendimas). Pareiškėjos atstovai F. N., Y. E., I. H., Muitinės departamento atstovas K. Y. 2022-06-14 posėdyje nuotoliniu būdu dalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėja 2022-05-24 skunde nurodo nesutinkanti su Muitinės departamento 2022-05-05 sprendimu Nr. 1A-91 ir teikianti argumentus dėl skolininko muitinei nustatymo.

Pareiškėja nesutinka su Muitinės departamento išvada, kad ji kaip tranzito procedūros vykdytoja pagrįstai pripažinta skolininke muitinei pagal 1992-10-12 Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2919/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (toliau – Bendrijos muitinės kodeksas) 203 straipsnio 3 dalies 4 įtrauką, nes, Pareiškėjos nuomone, Muitinės departamentas netinkamai taikė ir aiškino nurodytojo straipsnio nuostatas.

Pasak skundo, Pareiškėja pripažinta solidaria skolininke muitinei formaliai remiantis vien tuo, kad ji tranzito deklaracijoje T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 buvo nurodyta kaip šios procedūros vykdytoja. Tai, kad Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnio 1 dalyje apibrėžta procedūros vykdytojo atsakomybė už nuostatų, susijusių su muitinio tranzito procedūra laikymąsi, nesudaro besąlygiško pagrindo Pareiškėją pripažinti skolininke muitinei. Remiantis Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsniu, procedūros vykdytojas nėra vienintelis atsakingas už procedūros tinkamą įvykdymą asmuo. Procedūros vykdymo procese dalyvauja ne tik prekes deklaraujantys, jas saugantys asmenys, tačiau ir jas gabenantys, iš muitinės sandėlio paimantys bei muitinės priežiūrai pateikiantys ar iš jos paimantys asmenys, kurie prisiima savarankišką su tuo susijusią atsakomybę.

Pasak skundo, nustatyta, kad 2015-09-18, 09 val. 55 min. buvo pateikta sisteminė užduotis Pareiškėjos muitinės tarpininko atstovams įforminti krovinio gabenimo dokumentus – CMR ir T1. Tranzito deklaracijai įforminti vežėjas pateikė vairuotojo parašu ir UAB "A1" antspaudu patvirtintą CMR važtaraštį Nr. 4N 0916517 bei transporto priemonę, valst. Nr. (duomenys neskelbtini)EB691. Transporto priemonės registracijos numeriai buvo įrašyti į tranzito deklaracijos 18 ir 21 langelius, o CMR važtaraštis Nr. 4N 0916517 (2015-09-18) nurodytas krovinių lydinčių dokumentų sąrašė. Pareiškėjos sandėlis į transporto priemonę, valst. Nr. (duomenys neskelbtini)EB691, pakrovė CMR važtaraštyje Nr. 4N 0916517 bei tranzito deklaracijoje T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18) nurodytą krovinį. Pagal CMR

konvenciją važtaraštis yra vežimo sutarties sudarymo patvirtinimas, taip pat įrodymas, kad krovinys vežėjo dispozicijon yra perėjęs iki tol, kol bus įrodyta priešingai (CMR konvencijos 4 ir 9 straipsniai). Prekes gabenimui pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 priėmė UAB "A1" vežėjas pasirašė CMR važtaraščio Nr. 4N 0916517 23 langelyje, taip patvirtindamas apie krovinio priėmimą, transporto priemonė, valst. Nr. (duomenys neskelbtini)EB691, buvo užplombuota muitinės plomba Nr. J019469. UAB "A1" vairuotojas buvo informuotas, kad veža prekes pagal tranzito deklaraciją, jam buvo perduota deklaracija ir krovinį lydintys dokumentai. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad mokestinio ginčo metu UAB "A1" teigdama, kad byloje esantis CMR važtaraštis Nr. 4N 0916517 (2015-09-18) yra suklastotas, bandė suklaidinti tiek mokesčių administratorių, tiek teismą. Muitinės departamento atlikto pakartotinio tyrimo metu vežėjas UAB "A1" jau pripažino minėto CMR važtaraščio Nr. 4N 0916517 (2015-09-18) išrašymą ir pateikimą Pareiškėjai. Šitos aplinkybės, pasak skundo, leidžia daryti išvadą, kad UAB "A1" bandė išvengti mokestinės prievolės už prekių nepristatymą į paskirties muitinės įstaigą ir jų paėmimą iš muitinės priežiūros.

Nagrinėjamu atveju prekių paėmimas iš muitinės priežiūros yra siejamas su jau po tranzito deklaracijos T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 ir krovinio perdavimo vežėjui UAB "A1" faktu bei Latvijos pajamų tarnybos pateikta informacija, jog tranzito procedūra buvo užbaigta neteisėtai / fiktyviai / per klaidą. Pareiškėjos tvirtinimu, šiuo atveju aktuali Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatyta, kad prekių vežėjas ar gavėjas, priėmęs prekes ir žinantis, kad jos gabenamos taikant Bendrijos tranzito procedūrą, taip pat atsako už nesugadintų prekių pristatymą per nustatytą terminą į paskirties muitinės įstaigą.

Pareiškėja skunde cituoja Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio 3 dalies 1–4 įtraukas. Sistemai aiškinant šią teisės normą, pasak Pareiškėjos, konstatuotina, kad tuo atveju, jei iš muitinės priežiūros buvo neteisėtai paimitos importo muitais apmokestinamos prekės, skolininkais pirmiausiai laikomi šią veiką padarę asmenys; antra, asmenys, kurie dalyvavo šioje veikoje ir žinojo arba turėjo žinoti, kokios prekės yra paimitos; ir, trečia, asmenys įsigiję neteisėtai paimitas prekes. Pagal minėto straipsnio 3 dalies 4 įtrauką muitinės procedūros vykdytojas gali būti pripažintas skolininku ne visais, bet tik atitinkamais atvejais. Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio 3 dalies taikymo taisyklę suformulavo Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) byloje C-542/11 (2013-06-27 sprendimo byloje *Staatssecretaris van Financiën prieš K. P. BV*, 33 punktas), nurodydamas, kad jei atitinkamų prekių paėmimo iš muitinės priežiūros momentu joms jau buvo įforminta išorinio Bendrijos tranzito procedūra, jos vykdytojas <...> turi įvykdyti visas su šia procedūra susijusias prievoles ir sumokėti skolą muitinei, kaip nurodyta šio kodekso 203 straipsnio 3 dalies ketvirtoje įtraukoje, jei netaikomos šios 3 dalies pirmųjų trijų įtraukų nuostatos.

Prekes gabenimui pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 priėmė UAB "A1" kuri neįvykdė prievolės, numatytos Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnio 2 dalyje, todėl mokesčių administratorius, pripažindamas vežėją UAB "A1" skolininke muitinei pagal Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio 3 dalies 2 įtrauką, neturėjo pagrindo pripažinti skolininke ir Pareiškėją pagal šio straipsnio 4 įtrauką.

Skunde pažymima, kad ESTT 2008-04-03 sprendime byloje Nr. C-230/06, kuriuo remiasi Muitinės departamentas, nenurodyta, kad be procedūros vykdytojo skolininkais muitinei buvo pripažinti ir kiti už skolos atsiradimą atsakingi asmenys. Be to, šiame ESTT sprendime primenama, kad kai skola muitinei atsiranda dėl aplinkybių, kuriomis tranzito procedūros vykdytojo veiksmuose nematyti apgaulės arba aplaidumo, Bendrijos muitinės kodekso 239 straipsnis, kuris yra bendroji nuostata, tranzito procedūros vykdytojui leidžia prašyti atsisakyti išieškoti muitus. Tai atitinka teismų praktikoje įtvirtintus teisingumo, teisėtų lūkesčių ir proporcingumo principus, nes ESTT jurisprudencijoje yra ne kartą pasisakyta, kad pareiškėjas pagrįstai gali remtis teisėtų lūkesčių principu, jeigu kompetentingos institucijos pačios sukūrė pagrindą šiems pareiškėjo lūkesčiams atsirasti (ESTT 1991-06-27 sprendimo byloje *Mecanarte*, C-348/89, 23–24 punktai, 2001-05-10 sprendimo sujungtose bylose *Kaufring* ir kiti, T-186/97,

T-187/97, T-190/97 iki T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 iki T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 ir T-147/99, 94 punktas).

Skunde tvirtinama, jog Pareiškėja nebuvo ginčo prekių pervežimo užsakovė ir su vežėju UAB "A1" nėra susijusi, todėl Vilniaus teritorinės muitinės (toliau – Vilniaus TM) 2018-07-19 sprendime Nr. 18KP-17-470 pateiktas teiginys, kad 2015-09-18 UAB "A1" pasirašė krovinio vežimo sutartį su Pareiškėja (pagal CMR konvencijos 4 ir 9 straipsnius CMR Nr. 4N 0916517 (2015-09-18) yra vežimo sutarties sudarymo patvirtinimas), neatitinka tikrovės. Po prekių perdavimo vežėjo UAB "A1" dispozicijon, Pareiškėja neturėjo jokių realių galimybių kontroliuoti asmenų, su kuriais neturi jokių tarpusavio išipareigojimų, veiksmų. Patikrinti, ar muitinio tranzito procedūra pagal T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 užbaigta tinkamai ir be pažeidimų, Pareiškėja galėjo tik tinklapyje [http://ec.europa.eu Transit MRN Follow-up](http://ec.europa.eu/Transit_MRN_Follow-up). Remiantis šio tinklapio duomenimis, išvykimo muitinės įstaigai (Lietuvos muitinei) buvo pateikta 12 pranešimų apie prekių pagal deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 atgabenimą į paskirties muitinės įstaigą („Atvyko“), tame tarpe ir apie tikrinimo rezultatus („Pastabų nėra“) bei tranzito procedūros pagal minėtą deklaraciją užbaigimą 2015-09-21 („Gabenimas užbaigtas“). Šie įrašai nesukėlė Pareiškėjai jokių įtarimų, kad muitinio tranzito procedūra pagal deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 gali būti neužbaigta ir gali atsirasti skola muitinei.

Pareiškėjai iki pat kreipimosi į ją Vilniaus TM 2016-08-02 raštu Nr. (8.1/17)-2V-12500, nebuvo žinoma apie galimai neteisėtą tranzito procedūros pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18) užbaigimą Latvijos Respublikos muitinėje. Priešingai, Pareiškėja turėjo pakankamai objektyvų pagrindą manyti ir turėjo pagrįstą lūkestį, kad tranzito procedūra buvo užbaigta tinkamai ir jokių pažeidimų nenustatyta. Nacionalinėje kompiuterizuotoje tranzito sistemoje (toliau – NCTS sistema) buvo nurodyta tranzito procedūros būseną „Gabenimas užbaigtas“, o įrašą sistemoje įgaliojtas įvesti tik asmuo, kuris galėjo prisijungti prie kompiuterių tinklo ir kuriam buvo žinomi prisijungimo prie sistemos slaptažodžiai, t. y. muitinės pareigūnas.

Skunde pažymima ir tai, kad Bendrijos muitinės kodeksas ir Komisijos Reglamentas (EEB) Nr. 2454/93, išdėstantis Tarybos Reglamentas (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (toliau – Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatai), reglamentuodami Bendrijos išorinį tranzitą, nustato teises ir pareigas ne tik šios procedūros vykdytojui, bet ir pačioms ES šalių muitinėms. Skunde cituojamos Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 222 straipsnio 1–3 dalių, 247 straipsnio nuostatos ir tvirtinama, kad bet kokios operacijos kompiuterinėse duomenų bazėse privalo būti registruojamos, be to, operacijos atliekamos tik pagal pateiktus muitinei dokumentus, o pagal Bendrijos muitinės kodekso 92 straipsnį, Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 247 straipsnį, 361 straipsnio 1 dalį tam, kad atlikti kokius nors veiksmus kompiuterinėje sistemoje įforminant muitinės procedūros pabaigą, paskirties muitinei turi būti pateikti prekės ir reikalingi dokumentai.

NCTS sistemoje buvo teikiami pranešimai Lietuvos muitinei apie prekių pagal deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 atgabenimą į paskirties muitinės įstaigą (įrašas „Atvyko“), o tranzito procedūra pagal minėtą deklaraciją užbaigta dar 2015-09-21. Sutinkamai su aukščiau nurodytais teisės aktais, įrašus NCTS sistemoje apie muitinio tranzito procedūros pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 užbaigimą, nepriklausomai nuo to, kokį dokumentų ir krovinio tikrinimo būdą parenka NCTS sistema (žaliajį, geltonąjį, raudonąjį kanalą), muitinės pareigūnas turėjo teisę padaryti tik pateiktos muitinei deklaracijos pagrindu bei įsitikinęs, kad prekės pateiktos muitinės įstaigai muitiniam tikrinimui.

Pareiškėja buvo įsitikinusi, kad tranzito procedūra pagal deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 buvo užbaigta tinkamai, per nustatytą terminą ir jai negali atsirasti jokia mokesstinė prievolė. Pareiškėjai atsirado teisėti lūkesčiai, jog jokių neigiamų padarinių iš minėtos muitinės procedūros jai negali kilti.

Pažymima, kad įrašai NCTS sistemoje ne tik Pareiškėjai sukėlė teisėtus lūkesčius dėl tranzito procedūros pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 tinkamo atlikimo, bet ir Vilniaus TM pakankamą pagrindą pripažinti, jog tranzito procedūra užbaigta tinkamai ir be pažeidimų, nes iki kol nebuvo gautas pranešimas iš Latvijos muitinės, jokių pretenzijų dėl netinkamo tranzito procedūros užbaigimo Vilniaus TM Pareiškėjai nereiškė. Akcentuojama, jog Latvijos muitinė apie neteisėtai užbaigtą tranzito procedūrą pranešė praėjus beveik metams nuo tranzito procedūros užbaigimo NCTS sistemoje. Šis įrašas NCTS sistemoje taip ir nebuvo panaikintas. Prieigą prie NCTS sistemos turi išimtinai tik muitinės darbuotojai (valstybės pareigūnai – specialiai tam įgalioti subjektai). Bylos medžiagoje nėra jokių duomenų, kad į NCTS sistemą buvo neteisėtai ir neleistinais įsibrovęs pašalinis asmuo, kuris fiktyviai įformino tranzito deklaracijos T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 užbaigimą. Tad neteisėtas tranzito procedūros užbaigimas NCTS gali būti paaiškinamas tik taip, kad į tai buvo įpainioti paskirties muitinės įstaigos pareigūnai arba kaip nepatenkinama šios įstaigos veiklos organizacija.

Pareiškėjos nuomone, skundžiamas sprendimas pažeidžia ES teisėje įtvirtintą teisėtų lūkesčių principą. Pareiškėja pasitikėjo muitinės institucijų veiksmais ir turėjo teisėtus lūkesčius, kad muitinės institucijų veiksmai teisėti, galiojantys, tinkamai atlikti. Pareiškėja gali tikėtis nesąžiningumo ar / ir aplaidumo iš savo verslo partnerių, tačiau negali tikėtis to iš muitinės. Pareiškėja gali tinkamai atlikti savo pareigas tik tuo atveju, jei muitinės organai tinkamai atlieka jiems Bendrijos muitinės kodeksu pavestas pareigas.

Pareiškėja negali prisiimti atsakomybės už pačios, nors ir kitos valstybės, muitinės aplaidžius ir / ar neteisėtus veiksmus, o muitinė negali įgyti teisės reikalauti iš Pareiškėjos skolos. Tokios pozicijos, pasak skundo, laikomasi ESTT formuojamoje praktikoje (ESTT 2012-03-22 sprendimas byloje C-506/09), tam pritaria ir Europos Komisija (2012-01-05 Komisijos sprendimas C-2011/9750, kuris paskelbtas oficialiame Komisijos tinklapyje https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/remrecs/2010/rem_03_2010_en.pdf). Pareiškėja neturi nei teorinių, nei realių (fizinių) galimybių užtikrinti kitų, nuo jos valios nepriklausančių ir ne jos įtakoje veikiančių asmenų teisėtą veikimą ir (ar) kontroliuoti jų veiksmus. Nenustačius jokių tiesioginių pažeidimų, kuriuos būtų padariusi Pareiškėja, jos atžvilgiu jokios mokestinės prievolės negali būti nustatomos. Formalus situacijos vertinimas, išimtinai remiantis Pareiškėjos turimu procedūros vykdytojo statusu, būtų neteisingas tiek teisinio reguliavimo, tiek normalios verslo logikos prasme.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, bei atsižvelgiant į tai, kad deklaracija T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 ir prekės buvo vežėjo UAB "A1" dispozicijoje, ir tik jam dalyvaujant ir / ar su jo žinia prekės galėjo būti atskirtos nuo T1 tranzito dokumento, kad prie neteisėto / fiktyviojo tranzito procedūros užbaigimo NCTS sistemoje yra prisidėję Latvijos muitinės pareigūnai (sąmoningai ar dėl aplaidumo, ar dėl netinkamo muitinės įstaigos darbo organizavimo, ar kt.), Pareiškėjos tvirtinimu, vežėjas UAB "A1" turi būti pripažintas vieninteliu skolininku muitinei.

Pareiškėja skunde dėsto argumentus dėl delspinigių. Nurodo, jog Muitinės departamentas, atmesdamas Pareiškėjos prašymą atleisti ją nuo pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) delspinigių mokėjimo vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 100 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 2 dalimi, 141 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Sprendimą motyvavo tuo, kad Pareiškėja, kaip tranzito procedūros vykdytoja, prisiėmė atsakomybę tinkamai vykdyti muitinio tranzito procedūrą ir nustatyta tvarka pateikti dokumentus ir ginčo prekes paskirties muitinės įstaigai, bet šių pareigų neįvykdė.

Pasak skundo, remiantis MAĮ 96 straipsniu delspinigių skaičiavimas susijęs su netinkamu ir (ar) nesavalaikiu mokestinės prievolės vykdymu. Šiuo atveju būdama tranzito procedūros vykdytoju, Pareiškėja jokios pareigos mokėti mokesčius į valstybės biudžetą neturėjo. NCTS sistemoje tranzito deklaracijos T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 būseną buvo „Gabenimas užbaigtas“. Muitinės procedūros užbaigimas reiškia muitinės procedūros vykdytojo įsipareigojimų muitinei pabaigą. Užbaigus tranzito procedūrą, laikoma, kad procedūros

vykdytojas tinkamai įvykdė visus savo turimus įsipareigojimus muitinei ir jokio muitų teisės akto pažeidimo nepadarė. Būtent šis įrašas sudarė Pareiškėjai pagrįstą pagrindą manyti, kad tranzito procedūra buvo sėkmingai užbaigta, ir jai negali atsirasti jokia mokesstinė prievolė. Pareiškėjai iki 2016-08-09 nebuvo žinoma apie tranzito procedūros pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 netinkamą užbaigimą, o iki pat sprendimo priėmimo, t. y. 2018-07-19 nebuvo konstatuota, kad Pareiškėjos atžvilgiu yra atsiradusi kokia nors mokesstinė prievolė.

Muitinės departamentas Sprendimu atmetė ir Pareiškėjos prašymą atleisti ją nuo delspinigių mokėjimo remiantis MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 2 punktu. Pareiškėjos nuomone, sprendžiant klausimą dėl atleidimo nuo delspinigių, turi būti vertintini ne tik mokesčių mokėtojo, tačiau ir mokesčių administratoriaus veiksmai: ar jis tinkamai atliko jo kompetencijai priskirtas funkcijas, ar jo veiksmai / neveikimas nesudarė priežasčių tokioms pasekmėms kilti.

Kaip buvo minėta, NCTS sistemoje buvo padaryti įrašai apie tranzito procedūros pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 užbaigimą, kuriuos galėjo padaryti tik muitinės pareigūnas, ir tik pateiktos muitinei deklaracijos pagrindu bei įsitikinęs, kad prekės pateiktos muitinės įstaigai muitiniam tikrinimui. Jeigu prekės pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 nebuvo pateiktos paskirties muitinės įstaigai, o tranzito procedūra Latvijos muitinės pareigūno buvo užbaigta, tai reiškia, kad tranzito procedūros baigimas Latvijos muitinės poste buvo atliktas pažeidžiant norminių aktų reikalavimus. Akivaizdu, jog tokie valstybės pareigūnų veiksmai laikytini neteisėtais.

Kaip nurodė Latvijos muitinė 2018-10-22 rašte Nr. 27.23-5/10131, tranzito deklaracijos T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 įforminimą baigė muitinės pareigūnas pagal tranzito deklaracijų sąrašę pateiktą informaciją, neturėdamas informacijos apie faktinį krovinį (neturėjo žiniaraščio), kuris buvo nurodytas žiniaraštyje. Minėtame rašte Latvijos muitinė pati pripažįsta, kad teisės aktai nenumato, kad toks dokumentas (tranzito deklaracijų sąrašas) turėtų būti naudojamas, atliekant muitinės formalumus. t. y. Latvijos muitinėje tranzito procedūrą pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 užbaigta nesilaikant Bendrijos muitinės kodekso ir Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų reikalavimų. Latvijos muitinė faktiškai pripažino, kad jos kaip valstybės institucijos veiksmai buvo neteisėti.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, skunde daroma išvada, kad tranzito procedūros užbaigimas pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 Latvijos muitinėje buvo atliktas pažeidžiant teisės aktų reikalavimus ir tai turi būti vertinama kaip neteisėti valstybės institucijos veiksmai.

Muitinės departamentas nesutiko ir su Pareiškėjos pateiktais argumentais, kad delspinigių skaičiavimas pažeidžia teisingumo principą. Pareiškėja neorganizavo ir nevykdė ginčo prekių transportavimo pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1, todėl prekių pristatymo į paskirties muitinės įstaigą faktą galėjo patikrinti tik tinklapyje [http://ec.europa.eu Transit MRN Follow-up](http://ec.europa.eu/TransitMRNFollow-up). NCTS sistemoje tranzito deklaracijos T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 būseną buvo „Gabenimas užbaigtas“. Kadangi prieigą prie kompiuterizuotos tranzito sistemos (NCTS) turi išimtinai tik muitinės darbuotojai, todėl bet kokio pobūdžio atsakomybė už apgaulingų duomenų apie procedūros užbaigimą patalpinimą į šią sistemą negali būti perkeliama procedūros vykdytojui, kuris neturi jokių įgalinimų kontroliuoti muitinės pareigūnų darbo procedūrų ar prieigos prie NCTS.

Skunde tvirtinama, jog MAĮ įtvirtintos normos, skirtos spręsti atleidimo nuo delspinigių klausimą, negali būti supriešinamos su MAĮ 8 straipsnio nuostatomis dėl bendrųjų teisingumo, protingumo ir visuotinio privalomumo principų taikymo mokesčiniuose santykiuose bei gero administravimo principu. Vadovaujantis MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintais principais, mokesčių administratorius privalo elgtis atidžiai, teisingai ir sąžiningai, siekti protingos interesų pusiausvyros, atsižvelgiant į abiejų šalių interesus tam, kad užtikrintų efektyvų mokesčių administravimą, protingumu ir teisingumu pagrįstus mokesčių administratoriaus sprendimus. Gero administravimo principas reiškia, kad institucijos reikalus turėtų tvarkyti nešališkai, teisingai ir per kiek įmanoma trumpesnį laiką.

Vilniaus TM nesilaikė reikalavimo mokesčių administratoriui priimant sprendimą užtikrinti, kad mokestinis tyrimas būtų atliktas per objektyviai įmanomą kuo trumpesnę laikotarpį ir nebūtų nepagrįstai vilkinamas. Tai sukėlė Pareiškėjai neigiamas finansines pasekmes, t. y. neproporcingai didelę delspinigių sumą. Vilniaus TM sprendimu Pareiškėjai delspinigiai už nesumokėtą PVM buvo paskaičiuotos už 1027 dienų. Iš bylos medžiagos matyti, kad apie Latvijoje neteisėtai užbaigtą tranzito procedūrą pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 Vilniaus TM sužinojo 2016-07-15, gavusi Muitinės departamento persiūtą 2016-06-29 Latvijos Respublikos pajamų tarnybos raštą. Tuo tarpu Pareiškėjai nepalankus sprendimas Vilniaus TM buvo priimtas tik 2018-07-19, t. y. praėjus dviem metams nuo informacijos iš Latvijos muitinės gavimo. Tokį mokestinio tyrimo vilkinimą lėmė Lietuvos ir Latvijos muitinės administracijų tarpusavio nesutarimas dėl skolos muitinei atsiradimo vietos nustatymo pagal Bendrijos muitinės kodekso 215 straipsnį, bei, kuri muitinė turėtų registruoti atsiradusią skolą muitinei.

Skunde pažymima, jog Pareiškėja neturi jokių objektyvių galimybių užtikrinti kitų, nuo jos valios nepriklausančių ir ne jos įtakoje veikiančių asmenų teisėtą veikimą ir (ar) kontroliuoti jų veiksmus, kontroliuoti valdžios institucijų veiklą, todėl šiuo atveju egzistuoja pakankamas pagrindas taikyti MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punktą, 141 straipsnio 1 dalies 1–2 punktus.

Atsižvelgdamas į aukščiau išvardintas aplinkybes, Pareiškėja prašo panaikinti Muitinės departamento 2022-05-05 sprendimą Nr. 1A-91, Vilniaus TM 2018-07-19 sprendimą Nr. 18KP-17-470 dalyje, kuria Pareiškėja pripažinta skolininke muitinei. Tuo atveju, jeigu Komisija nuspręs, kad skunde pateiktų argumentų ir duomenų nepakanka Sprendimui panaikinti, vadovaujantis MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 2 dalimi, 141 straipsnio 1 dalies 1–2 punktais ir 3 dalimi, Pareiškėja prašo atleisti ją nuo PVM delspinigių mokėjimo.

Muitinės departamentas, pakartotinai išnagrinėjęs Pareiškėjos 2018-08-06 skundą dėl Vilniaus TM 2018-07-19 sprendimo Nr. 18KP-17-470, skundžiamu sprendimu patvirtino minėtą sprendimą dalyje, kurioje solidaria skolininke muitinei pripažinta Pareiškėja ir jai įregistruota 14 129 Eur maito, 27 690 Eur PVM, 641 Eur maito delspinigių, 8 531 Eur PVM delspinigių bei 4 182 Eur baudos mokestinė prievolė.

Sprendime nurodoma, jog Pareiškėja Vilniaus TM 2015-09-18 įformino Bendrijos tranzito procedūrą pagal deklaraciją Nr. 15LTVR500014B33BC1, kuria buvo deklaruotos prekės – drabužiai. Paskirties muitinės įstaiga – Latvijos Respublikos Zilupės muitinės postas (LV000723). Tranzito procedūros užbaigimo terminas – 2015-09-25. Krovinio vežėjas – UAB "A1" (toliau – Vežėjas). Vietos mokesčių administratorius nustatė, kad pirmiau minėta tranzito procedūra buvo užbaigta fiktyviai ne deklaruotoje paskirties muitinės įstaigoje, o kitame muitinės poste – Latvijos Respublikos Rezeknės muitinės poste (LV000742).

Vilniaus TM 2018-07-19 sprendime Nr. 18KP-17-470 konstatuojama, jog, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsniu, tranzito procedūra laikytina neužbaigta, nes procedūros vykdytojas bei krovinio vežėjas nesilaikė minėtame straipsnyje nustatytos prievolės pristatyti prekių į paskirties įstaigą. Tokiu būdu, kaip tai numato Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio nuostatos, atsirado skola muitinei. Vilniaus TM, atlikusi patikrinimą, pirmiau minėtu sprendimu Pareiškėjai bei solidariam skolininkui Vežėjui nusprendė įregistruoti 14 129 Eur maitą ir 27 690 Eur PVM, taip pat dėl laiku nesumokėtų minėtų importo mokesčių apskaičiavo 641 Eur maito bei 8 531 Eur PVM delspinigius. Už padarytą mokestinį pažeidimą Pareiškėjai bei Vežėjui skirta minimali 10 proc. dydžio bauda – 4 182 Eur.

Pareiškėja nesutiko su Vilniaus TM 2018-07-19 sprendimu Nr. 18KP-17-470 ir skundu kreipėsi į Muitinės departamentą, kuris 2020-01-17 sprendimu Nr. 1A-18 nusprendė patvirtinti skundžiamą vietos mokesčių administratoriaus sprendimą. Priimdamas pirmiau minėtą sprendimą Muitinės departamentas, be kita ko, atsižvelgė į Latvijos muitinės tarnybos pateiktą informaciją, jog tranzito procedūra buvo užbaigta neteisėtai ir prekės nebuvo pateiktos paskirties muitinės įstaigai. Pareiškėjai bei Vežėjui nepateikus alternatyvių įrodymų, pagrindžiančių, kad tranzitu gabentos prekės buvo pristatytos kitai muitinės įstaigai ar išgabentos iš Europos

Bendrijos muitų teritorijos, konstatuota, jog su tranzito deklaracija Nr. 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18) gabentos prekės buvo paimitos iš muitinės priežiūros.

Pareiškėja nesutiko su pirmiau minėtu Muitinės departamento sprendimu ir padavė skundą Komisijai, kuri 2020-04-09 sprendimu Nr. S-52 (7-19/2020) nusprendė patvirtinti Muitinės departamento 2020-01-17 sprendimą Nr. 1A-18.

Sprendime paminima ir tai, kad Vežėjas taip pat ikiteismine tvarka skundė Vilniaus TM 2018-07-19 sprendimą Nr. 18KP-17-470, tačiau tiek Muitinės departamento 2020-01-17 sprendimu Nr. 1A-20, tiek Komisijos 2020-04-09 sprendimu Nr. S-55 (7-23/2020) Vežėjo skundai buvo atmesti.

Pareiškėja, nesutikdama su pirmiau minėtu Komisijos sprendimu, padavė skundą Vilniaus apygardos administraciniam teismui (toliau – VAAT), kuris, prieš nagrinėdamas bylą iš esmės, 2020-07-28 nutartimi nusprendė sujungti administracines bylas pagal Pareiškėjos bei Vežėjo skundus į vieną administracinę bylą.

VAAT 2020-10-09 sprendimu adm. byloje Nr. I3-3513-816/2020 Pareiškėjos skundą atmetė, tačiau nusprendė panaikinti Komisijos 2020-04-09 sprendimą Nr. S-55 (7-23/2020) bei Muitinės departamento 2020-01-17 sprendimą Nr. 1A-20, kuriais skolininku muitinei pripažintas Vežėjas. VAAT padarė išvadą, kad muitinė nevisapusiškai ištyrė faktines bylos aplinkybes, susijusias su ginčo prekių gabenimu ir vežėjo atsakomybe muitinei pagal Bendrijos muitinės kodeksą, todėl Vežėjo skundą tenkino iš dalies, panaikino pirmiau minėtus sprendimus dalyje, kuria muitinės skolininku pripažintas Vežėjas, o Muitinės departamentą įpareigojo iš naujo įvertinti Vežėjo mokestinės prievolės muitinei atsiradimo pagrindo taikymui teisiškai reikšmingas faktines aplinkybes, t. y. papildomai ištyrė aplinkybes, susijusias su galimu Vežėjo žinojimu, jog ginčo prekių gabenimas vyko taikant tranzito procedūrą.

Nesutikdami su pirmosios instancijos teismo sprendimu, tiek Muitinės departamentas, tiek Pareiškėja padavė apeliacinius skundus Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui (toliau – LVAT), kuris 2021-06-02 nutartyje adm. byloje Nr. A-2162-442/2021 iš esmės pritarė apskųstame pirmos instancijos teismo sprendime nustatytoms faktinėms aplinkybėms ir padarytoms išvadoms bei konstatavo, jog, esant prieštarangiems faktiniams duomenims dėl ginčo krovinio vežimo, Muitinės departamentas, nagrinėdamas Vežėjo skundą, privalėjo šiuos prieštaravimus pašalinti, tačiau, kaip matyti iš Muitinės departamento 2020-01-17 sprendimo Nr. 1A-20 turinio, centrinis mokesčių administratorius iš esmės nemotyavo, dėl ko atmetė Vežėjo pateiktus faktinius duomenis. Nepašalinus šių prieštaravimų, kaip pažymėjo LVAT, nėra galimybės priimti teisėtą bei pagrįstą sprendimą dėl kilusio mokestinio ginčo. Nustatyti bylai reikšmingą faktą dėl to, ar Vežėjas gabeno ginčo prekes vykdant ginčo muitinės procedūrą, galima tik atlikus atitinkamas administracines procedūras, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai panaikino ginčijamą Muitinės departamento 2020-01-17 sprendimą Nr. 1A-20 bei Komisijos 2020-04-09 sprendimą Nr. S-55 (7-23/2020). Dėl minėtų priežasčių LVAT nusprendė Muitinės departamento apeliacinį skundą atmesti.

Pasisakydamas dėl Pareiškėjos apeliacinio skundo pagrįstumo, LVAT nurodė, kad, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 213 straipsniu, tuo atveju, jei vieną skolą muitinei privalo sumokėti keli asmenys, jie solidariai atsako už tokią skolą. Ginčijamu Vilniaus TM 2018-07-19 sprendimu Nr. 18KP-17-470 tiek Vežėją, tiek ir Pareiškėją pripažinus skolininkais muitinei, jų atsakomybė nedalijama, neindividualizuojama ir laikoma solidaria. Taigi Pareiškėjos prievolės muitinei negalima vertinti atsietai nuo Vežėjo prievolės muitinei. Nustatčius, jog mokesčių administratorius, spręsdamas dėl Vežėjo prievolės muitinei, objektyviai neištyrė visų reikšmingų aplinkybių ir nepagrįstai pripažino Vežėją solidariu skolininku muitinei, nėra galimybės spręsti ir dėl Pareiškėjos pripažinimo skolininke muitinei pagrįstumo. Tokių aplinkybių kontekste, solidarių skolininkų, t. y. Pareiškėjos bei Vežėjo prievolės muitinei klausimas turi būti sprendžiamas administracine tvarka iš naujo. Todėl, kaip pažymėjo LVAT, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai pripažino Pareiškėją skolininke bei nusprendė skundą atmesti kaip nepagrįstą. Dėl to Pareiškėjos apeliacinis skundas buvo tenkintas iš dalies, o skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, Pareiškėjos skundą tenkinant iš

dalies ir panaikinant Muitinės departamento 2020-01-17 sprendimą Nr. 1A-18 bei Komisijos 2020-04-06 sprendimą Nr. S-52 (7-19/2020).

Muitinės departamentas, atsižvelgęs į LVAT 2021-06-02 nutartyje suformuluotas išvadas bei pakartotinai išnagrinėjęs Pareiškėjos skundą, Sprendime nusprendė skundžiamą Vilniaus TM sprendimą patvirtinti.

Dėl Vežėjo veiksmų įtakos Pareiškėjos atsakomybei

LVAT 2021-06-02 nutartyje adm. byloje Nr. A-2162-442/2021 konstatavo, kad Pareiškėjos prievolės muitinei negalima vertinti atsietai nuo Vežėjo prievolės muitinei. Nustatius, jog mokesčių administratorius, spręsdamas dėl Vežėjo prievolės muitinei, objektyviai neištyrė visų reikšmingų aplinkybių ir nepagrįstai pripažino Vežėją solidariu skolininku muitinei, nėra galimybės spręsti ir dėl Pareiškėjos pripažinimo skolininku muitinei pagrįstumo.

Muitinės departamentas, atsižvelgęs į minėtoje LVAT nutartyje suformuluotas išvadas, taip pat vykdydamas VAAT 2020-10-09 sprendime adm. byloje Nr. I3-3513-816/2020 išdėstytus nurodymus surinkti papildomus duomenis, kreipėsi tiek į Pareiškėją, tiek ir į Vežėją. Muitinės departamentas 2022-03-23 raštu Nr. (4.14)3B-1865 paprašė Vežėjo paaiškinti aplinkybes, susijusias su Vežėjui priklausančios transporto priemonės atvykimu į Pareiškėjos muitinės sandėlį bei išvykimu iš jo, ginčo krovinio paėmimu, paprašė pateikti visus turimus įrodymus, patvirtinančius Vežėjo teiginius apie kito krovinio gabenimą, taip pat pateikti Vežėjo vairuotojo Y. E., vairavusio transporto priemonę, paaiškinimą.

Vežėjas 2022-03-29 raštu informavo Muitinės departamentą, jog jis nėra atlikęs jokių tarptautinio vežimo paslaugų pagal CMR važtaraštį Nr. 4N 0916517 (2015-09-18), taip pat niekada nebuvo informuotas ir apie tranzito deklaraciją Nr. 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18). Vežėjas atkreipė dėmesį į tai, kad minėtuose tranzito deklaracijoje bei CMR važtaraštyje nurodytos skirtingos ginčo krovinio pakrovimo vietos – atitinkamai Sausių ir Maišinės kaimai. Vežėjo teigimu, jam priklausanti transporto priemonė, valst. Nr. (duomenys neskelbtini) EB691, į Pareiškėjos terminalą atvyko 2015-09-17, kur Vežėjo vairuotojas Y. E. Pareiškėjos darbuotojams pateikė asmens bei transporto priemonės dokumentus bei CMR važtaraštį Nr. 4N 0916517 (2015-09-18) su atitinkamais Vežėjo rekvizitais (antspaudu bei parašu). Vežėjo tvirtinimu, jo transporto priemonė iš Pareiškėjos sandėlio buvo išleista 2015-09-22, be to, pirmiau minėto važtaraščio Pareiškėja negrąžino, o įteikė kitą važtaraštį su nauja krovinio pristatymo vieta – Plento g. 20B, Kaunas, krovinio gavėjas – UAB "B1" Vežėjas savo atsakyme Muitinės departamentui nurodė ir tai, jog vairuotojas Y. E. keletą metų nebedirba Vežėjo įmonėje, todėl paaiškinimo iš jo gauti nėra galimybės.

Muitinės departamentas, atsižvelgęs į pirmiau paminėtame Vežėjo paaiškiniame išdėstytas aplinkybes bei argumentus, taip pat pakartotinai įvertinęs kitus mokesstinėje byloje esančius įrodymus, Sprendime laikosi pozicijos, kad Vežėjas pagrįstai pripažintas ginčo prekių vežėju ir atsakingu už skolą muitinei.

Pasak Sprendimo, atskiro įrodinėjimo bei argumentavimo nereikalauja ta aplinkybė, kad muitinė, įformindama muitinės procedūrą, gali remtis ir remiasi tik procedūros vykdytojo bei vežėjo pateiktais dokumentais. Iš prie tranzito deklaracijos Nr. 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18) pridedamų dokumentų sąrašo matyti, muitiniam įforminimui buvo pateiktas būtent CMR važtaraštis Nr. 4N 0916517 (2015-09-18), kurį, kaip patvirtina Vežėjas 2022-03-29 rašte, jis pats ir pateikė Pareiškėjai. Be to, minėtame rašte Vežėjas pripažįsta CMR važtaraščio Nr. 4N 0916517 (2015-09-18) išrašymą ir pateikimą Pareiškėjai, tuo pačiu pripažįstamas ir šio važtaraščio autentiškumas. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad Vežėjas mokesstinio ginčo metu skunduose Muitinės departamentui, Komisijai bei VAAT nuosekliai teigė, kad CMR važtaraštis Nr. 4N 0916517 (2015-09-18) yra suklastotas, tačiau dabar pripažįsta faktą, jog minėtas dokumentas buvo Vežėjo pasirašytas bei pateiktas Pareiškėjai.

Vertinant šią aplinkybę, pasak Muitinės departamento, akivaizdu, kad Vežėjo 2022-03-29 rašte išdėstomas teiginys dėl tarptautinio vežimo paslaugų neatlikimo yra visiškai nepagrįstas, nes tokiu atveju Vežėjas privalėtų paaiškinti, koku tikslu minėtą važtaraštį pasirašė bei teikė Pareiškėjai. Iš kitos pusės, Vežėjo argumentas dėl to, jog jis galimai nežinojo apie ginčo

prekių buvimą muitinės priežiūroje bei jų atžvilgiu įformintą Bendrijos muitinės procedūrą, paneigtinas ir tuo, kad CMR važtaraščio Nr. 4N 0916517 (2015-09-18) 3-jame langelyje krovinio iškrovimo vieta nurodoma „Ryga, Latvija“, 13-ame langelyje „siuntėjo nurodymai (muitinės ir kita informacija)“ yra įrašas „LV000723“, kuris reiškia Latvijos Respublikos muitinės Zilupės muitinės posto kodą. Taigi, ginčo prekės buvo muitinės priežiūroje bei privalėjo būti pristatytos kitai muitinės įstaigai, tuo pačiu Vežėjas, neigdamas minėtas aplinkybes, iš esmės teigia, kad nebuvo susipažinęs su jo paties pateikto CMR važtaraščio Nr. 4N 0916517 (2015-09-18) turiniu.

Vežėjas 2022-03-29 rašte taip pat nurodė galimą prieštaravimą tarp CMR važtaraštyje Nr. 4N 0916517 (2015-09-18) ir tranzito deklaracijoje Nr. 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18) krovinio pakrovimo vietų, t. y. Sausių ir Maišinės kaimo. Pasak Sprendimo, iš viešai prieinamų duomenų (pvz., <https://maps.lt/>) matyti, kad minėti kaimai yra išsidėstę šalia, tokiu būdu, atsižvelgus į didelę Pareiškėjos užimamą teritoriją (sandėliai, terminalai, administraciniai pastatai), tai nelaikytina prieštaravimu, be to, kaip jau buvo minėta, Vežėjas pripažįsta atvykimo į Pareiškėjos muitinės sandėlių faktą.

Muitinės departamentas, pasisakydamas dėl papildomai pateikto CMR važtaraščio (2015-09-22) bei krovinio pervežimo paraiškos–sutarties Nr. V 150917 įtakos nagrinėjamam ginčui, konstatuoja, jog minėti dokumentai yra prieštaringi ir nepaneigia ginčo prekių gabenimo pagal muitinės deklaraciją Nr. 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18) fakto. Atkreipia dėmesį į tai, kad ant krovinio pervežimo paraiškos–sutarties Nr. V 150917 kopijos ranka padarytas įrašas, nurodantis transporto priemonės valst. Nr. (duomenys neskelbtini) EB691 bei vairuotojo vardą, nepatvirtina fakto, jog pervežimą pagal šią paraišką vykdė būtent minėta Vežėjo transporto priemonė. Be to, pagal šią paraišką pervežimas iš Vilniaus į Kauną užsakytas 2015 m. rugsėjo 17 ir 18 d., tačiau CMR važtaraštis išrašytas 2015-09-22, o krovinyms gavėjui pristatytas 2015-09-23. Iš Vežėjo pateiktų kelionės lapų ataskaitos duomenų, kurie, Vežėjo teigimu, yra paimti iš GPS duomenų bazės, neįmanoma nustatyti, kokie pervežimai buvo vykdomi ir ar šie duomenys sutampa su paraiškoje–sutartyje bei CMR važtaraštyje nurodyta informacija. Paminima ir tai, kad pagal kelionės lapų ataskaitos duomenis transporto priemonė 2015-09-18 nuvažiavo tik 700 m, o rugsėjo 19 ir 20 d. ji stovėjo, nors, remiantis Vežėjo pateikta sutartimi–paraiška, pervežimas turėjo būti vykdomas rugsėjo 17–18 d.

Sprendime pabrėžiama tai, kad Vežėjo pateiktas važtaraštis (2015-09-22), kuriuo Vežėjas įrodinėja buvus vietinį pervežimą, muitinio įforminimo metu, taip pat ir vietos mokesčių administratoriui atliekant tyrimą pateiktas nebuvo, apie jo egzistavimą muitinė sužinojo tik prasidėjus mokesčiniam ginčui, t. y. Vežėjui apskundus Vilniaus TM 2018-07-19 sprendimą Nr. 18KP-17-470.

VAAT 2020-10-09 sprendime adm. byloje Nr. I3-3513-816/2020, be kita ko, vadovavosi CMR konvencijos ir Kelių transporto kodekso nuostatomis bei pažymėjo, jog minėtų teisės aktų nuostatos taikytinos ir šiam mokesčiniam ginčui, nes reglamentuoja tarpusavio sutartinius santykius, kylančius tarp prekių siuntėjo, vežėjo bei gavėjo. Muitinės departamentas pažymi, jog aplinkybė, kad nebuvo laikytasi tam tikrų tarpusavio sutartinių įsipareigojimų, nėra įrodymas, kad nebuvo įforminta atitinkama muitinės procedūra ar atlikti kiti muitinės formalumai. Tai pasakytina ir apie minėtame VAAT sprendime nurodomas aplinkybes, susijusias su apmokėjimo už ginčo krovinį bei atitinkamų sutarčių tarp Pareiškėjos ir Vežėjo nebuvimu. Tiek reikiamų susitarimų sudarymas, tiek apmokėjimas už vežimą ar kitas paslaugas yra verslo partnerių – nagrinėjamo atveju tai ginčo prekių siuntėjo bei vežėjo susitarimo dalykas. Tai, kad už vežimo paslaugą yra apmokėta prieš muitinės deklaracijos įforminimą, ar tai, kad už vežimą bus apmokėta vėliau, neturi jokios įtakos nei pačios muitinės procedūros įforminimui, nei už muitinės procedūros įvykdymą atsakingų asmenų teisėms bei pareigoms.

Pasisakant dėl Vežėjo skunduose išdėstytų teiginių dėl CMR važtaraščio autentiškumo tyrimo, Sprendime pažymima, kad būtent pats Vežėjas, kaip civilinių sutartinių santykių dalyvis, turėtų siekti ištirti dokumento, ant kurio yra jo paties antspaudai bei parašai, autentiškumą ir (ar) išsiaiškinti, kas klastoja (naudoja) jo išrašomus dokumentus. Duomenų, kad Vežėjas kreipėsi į

atitinkamas institucijas minėtoms aplinkybėms nustatyti, byloje nėra, todėl, pasak Muitinės departamento, nėra pagrindo teigti, kad muitinei pateiktas CMR važtaraštis bei jame esantys parašai ar antspaudai yra suklastoti. Priešingai, kaip jau buvo minėta, Vežėjas 2022-03-29 rašte pripažino CMR važtaraščio Nr. 4N 0916517 (2015-09-18), atžymėto Vežėjo antspaudu bei parašu, pateikimą Pareiškėjai.

Sprendime pažymima ir tai, kad CMR važtaraštis nėra muitinės rengiamas ar jos priežiūroje sudaromas dokumentas, o jo surašymas yra prekių vežimo sutarties dalyvių atsakomybė. Šiuo aspektu, pasak Muitinės departamento, yra labai svarbu pažymėti tai, kad Vežėjas, įrodinėdamas CMR važtaraščio suklastojimo faktą, nepateikia jokių argumentų dėl esminės šiam ginčui aplinkybės – muitinės tranzito deklaracijoje T1 MRN15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18) nurodytų duomenų tikrumo. Taigi, Vežėjas nėra pateikęs jokių įrodymų, paneigiančių faktą, kad pats Vežėjas 2015-09-18, t. y. muitinės deklaracijos įforminimo dieną, pateikė transporto priemonę muitinei. Muitinės pareigūnas, įsitikinęs, jog muitinės deklaracijoje bei pateiktame CMR važtaraštyje nurodytas krovinys atitinka krovinį, esantį Vežėjo transporto priemonėje, ją užplombavo muitinės plomba, kurios numerį įrašė į muitinės deklaraciją. Paminima ir tai, jog pateikta elektroninė deklaracija gali būti muitinėje įforminta tik tada, kai šioje deklaracijoje deklaruotos prekės yra pateiktos muitinei, kaip tai numatyta Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2004-04-27 įsakymu patvirtintos Bendrojo administracinio dokumento muitinio įforminimo instrukcijos 6.5. punkte.

Akcentuojama ir tai, kad muitinės procedūros įforminimo faktą įrodantis dokumentas yra ne CMR važtaraštis, o būtent muitinės deklaracija, kuri pildoma, pateikiama ir įforminama elektroniniu būdu, taigi, kaip visiškai nepagrįstu vertintinas Vežėjo reikalavimas Muitinės departamentui pateikti muitinės deklaracijos originalą.

Muitinės departamentas, siekdamas išsiaiškinti ginčo prekių pateikimo muitinei bei Vežėjo transporto priemonės plombavimo aplinkybes, gavo muitinės pareigūno E. I., atlikusio ginčo deklaracijos muitinį įforminimą, paaiškinimą. E. I. nurodė, jog minėtos procedūros, įformintos dar 2015 m., prisiminti negali, tačiau, remdamasis muitinės deklaracijoje esančiais duomenimis, nurodė, jog 2015-09-18 dirbo Pareiškėjos muitinės sandėlyje, patvirtino, kad ginčo prekės buvo pakrautos iš Pareiškėjai priklausančio muitinės sandėlio, taip pat jis transporto priemonę užplombavo bei įrašė plombos numerį į muitinės deklaraciją. E. I. paaiškino, kad transporto priemonės vairuotojas muitinės inspektoriui nepateikia jokių dokumentų, taip pat ir asmens dokumento – viską pateikia muitinės sandėlio atstovams, kurie ir parengia deklaraciją ir su lydinčiais dokumentais pateikia muitinės inspektoriui.

Sprendime paminima ir tai, kad Vežėjas privalėjo žinoti ir tai, kad muitinės plomba naudojama užtikrinti prekių, esančių muitinės priežiūroje, kontrolę (Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo 64 straipsnis), o muitinės plomba gali būti nuimta tik pačių muitinės pareigūnų arba su jų leidimu (Bendrijos muitinės kodekso 72 straipsnio 2 dalis). Taigi, nepaisant to, jog Vežėjas neigia transporto priemonės plombavimą, daroma išvada, jog surinkti įrodymai paneigia tokį Vežėjo teiginį.

Muitinės departamentas 2022-01-28 raštu Nr. (4.14) 3B-610 taip pat kreipėsi ir į Pareiškėją bei paprašė pateikti visus turimus įrodymus apie Vežėjui priklausančios transporto priemonės atvykimą į Pareiškėjai priklausančią muitinės sandėlį bei išvykimą iš jo, taip pat įrodymus dėl ginčo prekių perdavimo bei pakrovimo į Vežėjo transporto priemonę.

Pareiškėjas 2022-02-21 rašte Nr. R-22.004 paaiškino, kad, remiantis užsakymų valdymo sistemoje „Kiemas“ esančiais įrašais, 2015-09-18, 9 val. 55 min, buvo pateikta sisteminė užduotis Pareiškėjos muitinės tarpininko atstovams įforminti krovinio gabenimo dokumentus – CMR važtaraštį bei tranzito deklaraciją. Pareiškėja nurodė, jog Vežėjas pateikė visus tranzito procedūrai įforminti reikalingus dokumentus, t. y. CMR važtaraštį Nr. 4N 0916517 (2015-09-18), pasirašytą transporto priemonės, valst. Nr. (duomenys neskelbtini) EB691, vairuotojo bei patvirtintą Vežėjo antspaudu, be to, buvo pateikti ir minėtos transporto priemonės registracijos liudijimas ir vairuotojo Y. E. asmens tapatybės kortelė. Atsižvelgus į tai, kad Pareiškėja 2015 m. neturėjo įgalioto gavėjo / siuntėjo statuso, transporto priemonių plombavimą

atlikdavo muitinės pareigūnai. Tokiu būdu muitinės pareigūnas, 2015-09-18 paskirtas dirbti į Pareiškėjos muitinės sandėlį, apžiūrėjo Vežėjo transporto priemonę, nurodytą deklaracijoje Nr. 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18) bei CMR važtaraštyje Nr. 4N 0916517 (2015-09-18), įsitikino, kad plombuoja būtent transporto priemonę, nurodytą muitinei pateiktuose dokumentuose, ir uždėjo muitinės plombą Nr. J019469.

Sprendime akcentuojama tai, kad VAAT 2020-10-09 sprendime nurodoma aplinkybė dėl transporto priemonės vykimo į Vilniaus TM krovinių postą „Kirtimai“ neatitinka faktinių aplinkybių. To fakto, kad minėta transporto priemonė muitiniam įforminimui buvo pristatyta būtent į Pareiškėjai priklausantį muitinės sandėlį, o ne į minėtą krovinių postą, neginčija nei Pareiškėja, nei Vežėjas, su tuo sutinka ir Muitinės departamentas. Šiame muitinės sandėlyje buvo įrengta nutolusi darbo vieta, kurioje, kaip jau buvo aptarta, 2015-09-18 dirbo Vilniaus TM inspektorius E. I..

Pažymima ir tai, jog muitinės tranzito deklaracija T1 MRN15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18) iki šios dienos nėra pripažinta negaliojančia ar suklastota, taip pat nėra ir nebuvo jokio kito pagrindo abejoti šios deklaracijos duomenų teisingumu.

Dėl tranzito procedūros įvykdymo bei Pareiškėjos atsakomybės

Sprendime cituojamos Bendrijos muitinės kodekso 92 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatos ir nurodoma, jog atsižvelgus į Latvijos Respublikos muitinės tarnybos pateiktą informaciją, jog tranzito procedūra užbaigta neteisėtai ir prekės paskirties muitinės įstaigai pateiktos nebuvo, taip pat įvertinus tai, kad nei Pareiškėja, nei Vežėjas nepateikė alternatyvių įrodymų, pagrindžiančių, kad tranzitu gabentos prekės buvo pateiktos kitai muitinės įstaigai ar išgabentos iš Europos Bendrijos muitų teritorijos, konstatuotina, jog tranzito procedūrai deklaruotos prekės, gabentos pagal tranzito deklaraciją Nr. 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18), buvo paimitos iš muitinės priežiūros. Dėl minėtos priežasties, kaip numatyta Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio 1 dalyje, atsirado skola muitinei, o skolininku, vadovaujantis minėto straipsnio 3 dalies 4 įtrauka, pripažintina Pareiškėja.

Tokiu būdu, pasak Muitinės departamento, Pareiškėjos skunde dėstomi teiginiai, kad NCTS sistemoje užbaigus tranzito procedūrą Pareiškėja įgijo teisėtus lūkesčius ir negali būti atsakinga už aplaidžius ar neteisėtus muitinės veiksmus, yra nepagrįsti ir nepanaikina Pareiškėjos atsakomybės. Be to, iš byloje esančių dokumentų matyti, kad įrodymų, jog Latvijos Respublikos muitinė būtų atlikusi kokius nors aplaidžius ar neteisėtus veiksmus, susijusius su nagrinėjamu ginču, nėra. Sprendime taip pat nurodoma, jog iš Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio 1 dalies bei Muitinės departamento Sprendime pacituotų ESTT 2008-04-03 sprendimo byloje C-230/06 nuostatų matyti, kad tranzito procedūros vykdytojas yra laikomas skolininku net ir tuo atveju, jei procedūros pažeidimas padarytas dėl sukčiavimo, kuriame procedūros vykdytojas nedalyvavo.

Dėl atleidimo nuo baudos ir delspinigių

Skunde Muitinės departamentui Pareiškėja prašo atleisti ją nuo skundžiamu Vilniaus TM sprendimu apskaičiuotų delspinigių bei baudos vadovaujantis MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais atleidimo nuo baudos pagrindais, t. y. Pareiškėja įrodinėja, kad dėl padaryto pažeidimo nėra kalta, o mokesčio įstatymas buvo pažeistas dėl aplinkybių, kurios nuo Pareiškėjos valios nepriklausė ir kurių ji nenumatė bei negalėjo numatyti. Sprendime pažymima, kad pirmiau paminėtos MAĮ normos taikytinos atleidžiant tiek nuo paskirtos baudos, tiek ir nuo apskaičiuotų delspinigių.

Muitinės departamentas, išnagrinėjęs faktines šio ginčo aplinkybes, taip pat atsižvelgęs į teisinį reglamentavimą bei teismų praktiką, laikosi pozicijos, jog Pareiškėja laikytina kalta dėl padaryto mokesstinio pažeidimo. Pareiškėja, kaip tranzito procedūros vykdytoja, nagrinėjamu atveju prisiėmė atsakomybę tinkamai vykdyti muitinio tranzito procedūrą ir nustatyta tvarka pateikti dokumentus ir ginčo prekes paskirties muitinės įstaigai, bet šių pareigų neįvykdė. Be to, net ir esant trečiųjų asmenų galimai neteisėtai veiklai, kaip kad tvirtina Pareiškėja, tranzito procedūros vykdytojas vis tiek atsako už iš tokios procedūros kylančias prievoles muitinei. Taip pat nebuvo surinkta jokių įrodymų apie galimą mokesčio įstatymo pažeidimą, padarytą dėl nuo

Pareiškėjos valios nepriklausančių aplinkybių, kurių ji nenumatė ir negalėjo numatyti (LVAT 2005-02-09 nutartis adm. byloje A-15-141/2005).

Pareiškėja skunde išdėsto argumentus, kurių pagrindu teigia, jog delspinigių skaičiavimas pažeidžia teisingumo principą, nes iki 2016-08-09 Pareiškėjai nebuvo žinoma apie tranzito procedūros netinkamą užbaigimą. Šį argumentą Muitinės departamentas atmeta kaip nepagrįstą, nes Pareiškėja buvo atsakinga už ginčo tranzito procedūros įvykdymą, todėl, jei Pareiškėja būtų tinkamai įvykdžiusi minėtas pareigas, situacija, kada procedūra užbaigta neteisėtai, nebūtų susidariusi arba Pareiškėjai būtų žinoma apie neteisėtą procedūros užbaigimą.

Muitinės departamentas konstatuoja, jog Vilniaus TM pagrįstai, nurodydama faktines aplinkybes bei teisinį pagrindą, pripažino Pareiškėją skolininke bei įregistravo mokesstinę nepriemoką. Pagrindo naikinti skundžiamą Vilniaus TM sprendimą nėra.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjos 2022-05-24 skundas atmetinas, Muitinės departamento 2022-05-05 sprendimas Nr. 1A-91 tvirtintinas. Pareiškėja atleistina nuo 50 proc. dydžio apskaičiuotų PVM delspinigių (iš viso apskaičiuoti 8 531 Eur) mokėjimo vadovaujantis MAĮ įtvirtintais teisingumo ir protingumo principais.

Mokesstinis ginčas šioje byloje yra kilęs dėl Pareiškėjos pripažinimo skolininke muitinei ir maito, PVM bei su šiais mokesčiais susijusių sumų apskaičiavimo pagrįstumo mokesčių administratoriui konstatavus, kad Pareiškėja, būdama tranzito procedūros pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 vykdytoja, netinkamai įvykdė prievoles, susijusias su tranzito procedūros užbaigimu – nepateikus gabentų prekių paskirties muitinės įstaigai.

Byloje nustatyta, kad 2015-09-18 Pareiškėjos muitinės sandėlyje užbaigiant muitinio sandėliavimo procedūrą pagal importo deklaraciją Nr. 14LTLV5000IM01F5D8 (2014-04-25), krovinį poste „Paneriai“ buvo įforminta Bendrijos tranzito procedūra pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18). Tranzito deklaracijoje deklaruotos prekės – įvairūs moteriški drabužiai (403 pakuotės, bruto svoris – 16 377 kg). Prekių siuntėja ir tranzito procedūros vykdytoja – Pareiškėja, prekių gavėja – VIDAN UG *Nutzfahrzeu-Habdel* (Vokietija). Krovinio paskirties muitinės įstaiga – Latvijos Respublikos muitinės *Zilupes* MKP (LV000723) postas, tranzito terminas – 2015-09-25. Bendrijos tranzito deklaracija buvo įforminta pagal pateiktą CMR Nr. 4N 0916517 (2015-09-18), kuriame vežėju nurodyta UAB "A1" Prekės, deklaruotos tranzito procedūrai pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18), buvo pakrautos į transporto priemonę, valstybinis Nr. (duomenys neskelbtini) EB691, prekių identifikavimo priemonės (plombos) Nr. J019469. NCTS sistemoje fiksuota Bendrijos / bendrosios tranzito procedūros būseną – „Gabenimas užbaigtas“. Tačiau Latvijos muitinė 2016-06-29 raštu Nr. 27/20.1-2/10545 informavo Lietuvos mokesčių administratorių, kad tranzito procedūra buvo užbaigta elektroniniu būdu (be muitinės kontrolės), gavus informaciją apie deklaruotų prekių išvežimą iš ES teritorijos geležinkelio transportu. Atlikusi papildomą tyrimą nustatė, kad nurodytos prekės nebuvo išgabentos geležinkelio transportu ir prekių buvimo vieta nėra žinoma. Latvijos muitinė patvirtino, jog tranzito procedūra pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18) yra užbaigta neteisėtai (per klaidą) ne deklaruotoje paskirties muitinės įstaigoje – *Zilupes* MKP (LV000723) poste, o Latvijos muitinės *Rezeknes 2* MKP poste (LV000742) užpildant deklaraciją elektroniniu būdu (ne muitinės priežiūroje). Vilniaus TM, atsižvelgusi į nurodytąją informaciją, pradėjo tyrimą, kurį atlikusi konstatavo, kad muitinio tranzito procedūra, vykdyta pagal T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18), yra nebaigta ir procedūros vykdytojo bei prekių vežėjo išpareigojimais, numatyti Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnyje, neįvykdyti. Vadovaudamasi nurodytojo straipsnio 1 ir 2 dalimis, pagal kurias už prievolių, susijusių su išorinio Bendrijos tranzito procedūra, įvykdymą atsako tranzito procedūros vykdytojas bei prekių vežėjas, Vilniaus TM savo

sprendime pripažino Pareiškėją bei UAB "A1" solidariais skolininkais muitinei Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio 3 dalies 2 ir 4 įtraukų pagrindu bei įregistravo jiems mokestines prievoles.

Pareiškėja nesutinka su mokesčių administratoriaus pozicija ir, ginčydama skundžiamą sprendimą, pateikia argumentus dėl to, kad Muitinės departamentas netinkamai taikė ir aiškino Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio nuostatas. Pareiškėja pripažinta solidaria skolininke muitinei formaliai remiantis vien tuo, kad ji ginčo tranzito deklaracijoje buvo nurodyta kaip šios procedūros vykdytoja. Ginčo atveju prekių paėmimas iš muitinės priežiūros įvyko jau po tranzito deklaracijos ir krovinio perdavimo vežėjo UAB "A1" (Pareiškėjai neturint jokių realių galimybių kontroliuoti vežėją, su kuriuo ji neturėjo jokių tarpusavio santykių ir įsipareigojimų), dispozicijon, tik jam dalyvaujant ir / ar su jo žinia prekės galėjo būti atskirtos nuo tranzito deklaracijos, todėl, Pareiškėjos tvirtinimu, vežėjas UAB "A1" turi būti pripažintas vieninteliu skolininku muitinei. Be to, tranzito procedūrą atliekant NCTS sistemos priemonėmis ir šioje sistemoje esant įrašams „Atvyko“ ir „Gabenimas užbaigtas“ (šiems įrašams nesant panaikintiems), darytina išvada, jog tranzito procedūra yra užbaigta tinkamai, nes įrašus NCTS sistemoje galėjo padaryti tik kompetentingas muitinės pareigūnas, patikrinęs deklaruotas prekes ir pateiktus dokumentus. Todėl skundžiamas sprendimas pažeidžia ES teisėje įtvirtintą teisėtų lūkesčių principą, nes Pareiškėja pasitikėjo muitinės institucijų veiksmais ir turėjo teisėtus lūkesčius, kad muitinės institucijų veiksmai teisėti, galiojantys, tinkamai atlikti.

Pagal Bendrijos muitinės kodekso 91 straipsnio 1 dalies a punktą taikant išorinio tranzito procedūrą iš vienos Bendrijos muitų teritorijos vietos į kitą gali būti gabenamos ne Bendrijos prekės, kurios neapmokestinamos importo muitais bei kitais privalomaisiais mokėjimais ir kurioms netaikomos prekybos politikos priemonės. Pagal 92 straipsnio 1 dalį išorinio tranzito procedūra baigiama ir jos vykdytojo įsipareigojimai įvykdomi, kai prekės, kurioms buvo įforminta procedūra, ir atitinkami dokumentai pateikiami paskirties muitinės įstaigai, vadovaujantis atitinkamos procedūros nuostatomis. Pagal Bendrijos muitinės kodekso 37 straipsnio 1 dalies nuostatas į Bendrijos muitų teritoriją įvežtos prekės nuo jų įvežimo momento yra muitinės priežiūros. Pagal Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio 1 dalį importo skola muitinei atsiranda – neteisėtai paimant iš muitinės priežiūros importo muitais apmokestinamas prekes. Tokiu atveju skolininkais muitinei yra laikomi asmenys, nurodyti Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio 3 dalies 1–4 įtraukose. Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnio 1 dalis numato, kad už prievolių, susijusių su išorinio Bendrijos tranzito procedūra, įvykdymą atsako jos vykdytojas. Jis atsako: a) už nesugadintų prekių pristatymą per nustatytą terminą į paskirties muitinės įstaigą, deramai prižiūrint, kad nebūtų pažeistos muitinės panaudotos prekių identifikavimo priemonės; b) už nuostatų, susijusių su Bendrijos tranzito procedūra, laikymąsi. Nepaisant 1 dalyje nustatytų tranzito procedūros vykdytojo prievolių, prekių vežėjas arba gavėjas, priėmęs prekes ir žinantis, kad jos gabenamos taikant Bendrijos tranzito procedūrą, taip pat atsako už nesugadintų prekių pristatymą per nustatytą terminą į paskirties muitinės įstaigą ir už deramą priežiūrą, kad nebūtų pažeistos muitinės panaudotos prekių identifikavimo priemonės.

Iš pacituotų Bendrijos muitinės kodekso nuostatų yra akivaizdu, jog už tinkamą Bendrijos tranzito procedūros vykdymą, visų pirma, atsakingas yra šios procedūros vykdytojas, o jo pareigos laikomos įvykdytomis ir tranzito procedūra užbaigta, kai prekės, kurioms buvo įforminta tranzito procedūra, pristatomos paskirties muitinės įstaigai. Akcentuotina tai, jog tinkamas tranzito procedūros vykdymas bei tinkamas procedūros vykdytojo pareigų atlikimas, sąlygojantis šios procedūros užbaigimą, pagal nurodytąsias Bendrijos muitinės kodekso nuostatas siejamas ne su tranzitu gabenamų prekių perdavimu gabenti vežėjui ar išgabenimu iš ES teritorijos, bet būtent su prekių pristatymu į paskirties muitinės įstaigą. Pažymėtina, jog nagrinėjamu atveju ginčas, kad pagal tranzito deklaraciją T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18) gabentos prekės per nustatytą terminą nebuvo pristatytos į paskirties muitinės įstaigą, nekyla.

Iš bylos medžiagos matyti, jog Pareiškėja tvirtina, kad ji pripažinta skolininke muitinei tik formaliu požiūriu, t. y. dėl to, kad buvo tranzito procedūros vykdytoja. Pasak skundo, tokį sprendimą Muitinės departamentas priėmė netinkamai aiškindamas ir taikydamas, Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio nuostatas, nes pagal minėto straipsnio 3 dalies 4 įtrauką muitinės procedūros vykdytojas gali būti pripažintas skolininku ne visais, bet tik atitinkamais atvejais, o ESTT byloje C-542/11 (2013-06-27 sprendimo byloje *Staatssecretaris van Financiën* prieš *K. P. BV*, 33 punktas), suformavęs Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio 3 dalies taikymo taisyklę, yra nurodęs, kad jei atitinkamų prekių paėmimo iš muitinės priežiūros momentu joms jau buvo įforminta išorinio Bendrijos tranzito procedūra, jos vykdytojas <...> turi įvykdyti visas su šia procedūra susijusias prievoles ir sumokėti skolą muitinei, kaip nurodyta šio kodekso 203 straipsnio 3 dalies 4 įtraukoje, jei netaikomos šios 3 dalies pirmųjų trijų įtraukų nuostatos.

Pasisakant dėl nurodytųjų argumentų, pažymėtina, jog Pareiškėja, tvirtindama, jog mokesčių administratorius nepagrįstai pripažino ją skolininke muitinei pagal Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio 3 dalies 4 įtrauką, nepagrįstai remiasi ne aukščiau šiame sprendime pacituotų Bendrijos muitinės kodekso nuostatų visumos analize, o tik Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio 3 dalimi bei iš bendro ESTT 2013-06-27 sprendimo, priimto byloje C-542/11, konteksto išimtu 33 punkte nurodytu sakiniu. Pastebėtina, jog šioje byloje ESTT sprendė klausimą, koku momentu ne Bendrijos prekėms, deklaruotoms išorinio Bendrijos tranzito procedūrai ir turinčioms „laikini saugomų“ prekių statusą, įforminami muitinės sankcionuoti veiksmai, kaip jie suprantami pagal Bendrijos muitinės kodekso 50 straipsnį, taip pat pasisakė dėl asmens, turinčio vykdyti prievoles, susijusias su laikinuoju prekių saugojimu (laikančio numatomas toliau gabenti arba saugoti iškrautas prekes) pripažinimo skolininku muitinei sąlygų. Tuo tarpu iš Bendrijos muitinės kodekso 203 straipsnio 3 dalies 4 įtraukos konstrukcijos matyti, kad pagal šią teisės normą skolininkais muitinei laikomi atitinkamais atvejais asmuo, turėjęs vykdyti prievoles, susijusias su laikinuoju prekių saugojimu arba su prekėms įformintos muitinės procedūros taikymu. Ginčo atveju Pareiškėja kaip tranzito procedūros vykdytoja nurodytosios teisės normos taikymo kontekste laikytina asmeniu, turėjusiu įvykdyti prievoles, susijusias su prekėms įformintos muitinės procedūros (Bendrijos tranzito) taikymu, kurių ji, kaip konstatuota aukščiau, neįvykdė, nes per nustatytą terminą nepristatė prekių į paskirties muitinės įstaigą, kaip to reikalauja Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnio nuostatos. Be to, pagal Bendrijos muitinės kodekso 213 straipsnį, jei vieną skolą muitinei privalo sumokėti keli asmenys, jie solidariai atsako už tokią skolą. Atsižvelgiant į šioje teisės normoje įtvirtintą solidarios atsakomybės muitinei taisyklę, darytina išvada, jog aplinkybė, kad ginčo atveju prekių vežėjas UAB "A1" pripažinta skolininku muitinei, neeliminuoja pačios tranzito procedūros vykdytojos – Pareiškėjos atsakomybės muitinei tinkamai neužbaigus vykdytos išorinio tranzito procedūros.

Kaip minėta, Pareiškėja jos kaip tranzito procedūros vykdytojos tinkamą pareigų atlikimą, dėl ko, Pareiškėjos nuomone, ji nepagrįstai pripažinta skolininke muitinei, grindžia įrašais NCTS sistemoje apie tai, jog prekės atvyko ir ginčo prekių gabenimas užbaigtas. Įrašus NCTS sistemoje galėjo padaryti tik muitinės pareigūnas jam pateiktos muitinės deklaracijos pagrindu įsitikinęs, jog deklaruotos prekės yra pateiktos muitinės įstaigai muitiniam tikrinimui. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėja turėjo teisėtą lūkestį, kad tranzito procedūra užbaigta tinkamai, jokių pažeidimų nenustatyta ir jokių neigiamų padarinių iš minėtos muitinės procedūros jai negali kilti. Be to, pasak Pareiškėjos, ji negali prisiimti atsakomybės už neteisėtus pačios muitinės veiksmus.

Vertinant nurodytuosius argumentus, pažymėtina, jog įrašai NCTS sistemoje nepatvirtina, kad ginče aptariamoms prekėms, gabentoms su T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 (2015-09-18), iš tiesų buvo pristatytos paskirties muitinės įstaigai. Visų pirma, paskirties muitinės įstaigai atstovaujanti Latvijos kompetentinga institucija nepatvirtino tiek tranzito procedūros tinkamo užbaigimo fakto, nurodydama, kad ginčo tranzito deklaracija buvo pildyta elektroniniu būdu be muitinės priežiūros, tiek Pareiškėjos pateiktų dokumentų autentiškumo ir

tinkamumo Bendrijos tranzito procedūros užbaigimui patvirtinti. Komisija akcentuoja, kad tiek Latvijos Respublikos valstybinės pajamų tarnybos 2016-06-29 rašto Nr. 27.20.1-2/10545, tiek 2018-10-22 rašto Nr. 27.23-5/10131 turinys yra aiškus, suprantamas ir iš jo seka, kad prekės paskirties muitinės įstaigai pateiktos nebuvo, prekės turėjo būti pakrautos į traukinio vagonus ir išgabentos iš Bendrijos muitų teritorijos, tačiau tai padaryta nebuvo. Ginčui aktuali tranzito procedūra buvo užbaigta nepagrįstai pagal pateiktą neteisingą informaciją apie prekių išgabėnimą iš ES muitų teritorijos.

Antra, Pareiškėjos teiginiai, jog įrašai NCTS sistemoje neginčijamai patvirtina prekių pateikimą paskirties muitinės įstaigai Latvijoje, prieštarauja Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 363 straipsnio 3 daliai, kurioje aiškiai nurodyta, kad pranešimas apie atvykimo patvirtinimą negali būti naudojamas kaip įrodymas, jog procedūra užbaigta kaip apibrėžta 366 straipsnio 1 dalyje (prekės pateikimas paskirties įstaigai, procedūros užbaigimas). Be to, nagrinėjamu atveju įrodyta, kad kompetentinga institucija pati paneigė prekių pateikimo paskirties muitinės įstaigai faktą. Pažymėtina, jog ir LVAT 2021-10-13 nutartyje adm. byloje Nr. eA-2622-575/2021 pabrėžė, jog įrašai NCTS sistemoje nėra viską lemiantis įrodymas. Juolab, kad ginčo atveju Pareiškėja nepateikė jokių alternatyvių tranzito procedūros užbaigimą patvirtinančių įrodymų.

LVAT savo praktikoje yra išaiškinęs, jog Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų 366 straipsnio 1 dalyje yra pateikta bendra taisyklė, pagal kurią tinkamu dokumentu (įrodymu), patvirtinančiu Bendrijos tranzito procedūros užbaigimą, yra muitinės paskirties įstaigos patvirtintas dokumentas apie šios procedūros užbaigimą. Aptariamo straipsnio 2 dalyje yra išvardinti dokumentai (įrodymai), kurie tinkamumo aspektu galėtų būti prilyginami straipsnio 1 dalyje nurodytiems dokumentams, šioje teisės normoje nurodytų dokumentų sąrašas yra baigtinis. Tai reiškia, kad jokie kiti įrodymai, kurie neatitinka šioje straipsnio dalyje nustatytų reikalavimų, Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatų taikymo požiūriu negali būti pripažinti tinkamais ta prasme, kad jais (ir tik jais) būtų galima remtis, pripažįstant, jog Bendrijos tranzito procedūra buvo užbaigta. Šių dokumentų įrodomoji reikšmė siejama su prekių pateikimu muitinės sankcionuotam veiksmui. Tai reiškia, kad toks dokumentas turi būti išduotas (ar patvirtintas) arba atitinkamos trečiosios šalies muitinės įstaigos arba jis neturėtų kelti jokių abejonių, kad jame nurodytai prekei buvo įformintas muitinės sankcionuotas veiksmas (LVAT 2012-02-21 nutartis adm. byloje Nr. A-143-1226/2012).

Atsižvelgiant į minėtas Bendrijos muitinės kodekso įgyvendinimo nuostatas, išrašas iš kompiuterinės sistemos negali būti laikomas tinkamai užbaigtos Bendrijos tranzito procedūros įrodymu, juo labiau, kaip savo praktikoje yra nurodęs LVAT, sukelti procedūros vykdytojui teisėtus lūkesčius bei teisinį saugumą dėl tranzito procedūros tinkamo atlikimo. Įrašas kompiuterinėje sistemoje (ginčo atveju – NCTS) yra tik tam tikro juridinio veiksmo (fakto) fiksavimas, kuris atliekamas remiantis tam tikrais dokumentais. Be to, vien įrašo kompiuterinėje sistemoje buvimas nepaneigia muitinės teisės atlikti visų rūšių tikrinimą, kuris, jos nuomone, būtinas, norint užtikrinti tinkamą muitų teisės aktų įgyvendinimą, ir imtis visų priemonių, būtinų sureguliuoti padėčiai, susijusiai su prekėmis, kurioms įforminta procedūra nebuvo užbaigta laikantis nustatytų sąlygų (Bendrijos muitinės kodekso 13, 89 straipsniai). Nagrinėjamu atveju atlikusi tokį patikrinimą, muitinė nustatė, jog net ir esant atitinkamam įrašui apie Bendrijos tranzito procedūros užbaigimą kompiuterinėje muitinės sistemoje, realiai ši tranzito procedūra nebuvo užbaigta (LVAT 2013-03-22 nutartis adm. byloje Nr. A-261-453-13).

Taigi, Pareiškėjos argumentai dėl jos atžvilgiu pažeisto teisėtų lūkesčių principo nelaikytini pagrįstais. Pagal Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnio 1 dalį už prievolių, susijusių su išorinio Bendrijos tranzito procedūra, įvykdymą atsako jos vykdytojas (nagrinėjamu atveju Pareiškėja), t. y. ji atsako: a) už nesugadintų prekių pristatymą per nustatytą terminą į paskirties muitinės įstaigą, deramai prižiūrint, kad nebūtų pažeistos muitinės panaudotos prekių identifikavimo priemonės; b) už nuostatų, susijusių su Bendrijos tranzito procedūra, laikymąsi. Pareiškėja iš esmės nepateikė argumentų, ką ji padarė, kad šios nurodytos pareigos būtų įvykdytos tinkamai, kad ji nebūtų įtraukta į sukčiavimo schemas. Byloje įrodyta, kad ginčo

prekės nebuvo išgabentos iš ES muitų teritorijos. Mokestinio ginčo metu Pareiškėjai buvo suteikta galimybė pateikti tinkamus įrodymus, pagrindžiančius tranzito procedūros užbaigimą, tačiau tai padaryta nebuvo.

Pažymėtina, jog ESTT byloje C-230/06, pasisakydamas apie tranzito procedūros vykdytojo pareigas ir atsakomybę (2008-04-03 sprendimo byloje *Militzer & Munch GmbH* prieš *Ministero delle Finanze*, 48 ir 49 punktai), yra nurodęs, kad procedūros vykdytojas, kaip Bendrijos išorinio tranzito procedūrą vykstantis asmuo, yra atsakingas už skolą muitinei, kuri atsirado dėl šios procedūros nuostatų nesilaikymo. Tokia procedūros vykdytojui nustatyta atsakomybė siekiama užtikrinti kruopštų ir vienodą skolos muitinei išieškojimo nuostatų taikymą tam, kad būtų apsaugoti Bendrijos ir jos valstybių narių finansiniai interesai. Tai, kad procedūros vykdytojas yra sąžiningas ir kad Bendrijos išorės tranzito procedūros pažeidimą sudaro sukčiavimo veiksmai, kuriuos atliekant jis nedalyvavo, taip pat negali pažeisti proporcingumo principo. Jeigu taip būtų, procedūros vykdytojas nebūtų taip įtikinamai skatinamas užtikrinti gerą tranzito operacijų vykdymą. Todėl tranzito procedūros vykdytojas yra laikomas skolininku net ir tuo atveju, jei tranzito procedūros pažeidimą sudaro sukčiavimo veiksmai, kuriuos atliekant jis nedalyvavo.

ESTT 2017-05-18 sprendime byloje Nr. C-154/16 yra nurodęs, jog pagal Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnio 1 dalies a punktą, 204 straipsnio 1 dalies a punktą ir 3 dalį tranzito procedūros vykdytojas turi sumokėti skolą muitinei, atsiradusią dėl prekių, kurioms įforminta išorinio Bendrijos tranzito procedūra, net jeigu vežėjas nesilaikė pareigų pagal to kodekso 96 straipsnio 2 dalį. Įtvirtinant šią objektyvią tranzito procedūros vykdytojo atsakomybę, Bendrijos muitinės kodekse nustatomas pagrindinis teisinis mechanizmas, be kita ko, palengvinantis tinkamą tranzito operacijų eigą, kad būtų apsaugoti Sąjungos ir jos valstybių narių finansiniai interesai (2010-07-15 sprendimo *DSV Road*, C-234/09, 30 punktas ir nurodyta jurisprudencija). ESTT šio sprendimo rezoliucijos 4 punktu nusprendė, jog Bendrijos muitinės kodekso 96 straipsnio 1 dalies a punkto ir 204 straipsnio 1 dalies a punkto ir 3 dalies nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad tranzito procedūros vykdytojas turi sumokėti skolą muitinei, atsiradusią dėl prekių, kurioms įforminta išorinio Bendrijos tranzito procedūra, net jeigu vežėjas neįvykdė pareigų pagal šio reglamento 96 straipsnio 2 dalį, be kita ko, pareigos pateikti šias prekes nepakeisto pavidalo paskirties muitinės įstaigai per nustatytą terminą.

LVAT savo praktikoje taip pat ne sykį yra pažymėjęs, jog kitų asmenų nusikalstami veiksmai, kurie sukėlė arba galėjo sukelti mokestinių teisinių santykių subjektui mokestinių prievolių atsiradimą, mokesčių įstatymų taikymo prasme, nėra reikšmingi, nes šie asmenys nėra atitinkamų mokestinių teisinių subjektai ir jie savo galimai nusikalstamais veiksmais padarė žalą ne valstybės biudžetui, o įmonei, kuriai tenka pareiga vykdyti dėl nusikalstamų veiksmų atsiradusią mokestinę prievolę. Šie tokių asmenų veiksmai mokestinių teisinių santykių subjektui (mokesčių mokėtojui) galėtų sudaryti prielaidas reikalauti iš šių asmenų atlyginti žalą remiantis Civilinio kodekso normomis, arba šie asmenys galėtų atsiradusias įmonei mokestines nepriemokas sumokėti valstybės biudžetui už šią įmonę MAĮ 83 straipsnio 3 dalies nustatyta tvarka (LVAT 2008-02-19 nutartis adm. byloje Nr. A-438-59/2008, 2009-04-16 nutartis adm. byloje Nr. A-556-521-09).

LVAT minėtoje 2021-10-13 nutartyje adm. byloje Nr. eA-2622-575/2021 nurodė, kad teismas gali ginti ne bet kokius lūkesčius, bet tik teisėtus, tai yra betarpiškai susijusius su konkrečiomis subjektinėmis teisėmis ir teisėtais interesais, kylančius iš konkrečių teisės normų (taip pat žiūrėti LVAT 2021-03-24 nutartį adm. byloje Nr. eA-942-575/2021). Tokios teisės normos, kurios atleistų aplaidžiai pareigas vykdančią tranzito procedūros vykdytoją nuo atsakomybės, neegzistuoja. Todėl Pareiškėja ginčo atveju neturi teisėtų lūkesčių, kuriuos galima būti ginti.

Taigi, atsižvelgiant į pacituotą ESTT bei LVAT praktiką, pagal kurią net ir esant trečiųjų asmenų sukčiavimui ar kitai neteisėtai veiklai, išorinio Bendrijos tranzito procedūros vykdytojas vis tiek atsako už iš tokios procedūros kylančias prievoles muitinei, nes jo atsakomybė yra objektyvaus pobūdžio, darytina išvada, jog Pareiškėja, neatsižvelgiant į tai,

kokių pareigų neatliko ar netinkamai atliko paskirties muitinės įstaigos pareigūnai, pagrįstai ginčo situacijoje pripažinta skolininke muitinei.

Pareiškėja skunde akcentuoja, jog Latvijos muitinė apie neteisėtai užbaigtą tranzito procedūrą pranešė praėjus beveik metams nuo tranzito procedūros užbaigimo NCTS sistemoje ir Pareiškėjai iki 2016-08-09 nebuvo žinoma apie tranzito procedūros netinkamą užbaigimą. Pažymėtina, jog nurodytosios Pareiškėjos aplinkybės neturi įtakos sprendžiant dėl skundžiamo sprendimo pagrįstumo, nes Vilniaus TM skolą muitinei Pareiškėjai apskaičiavo ir įregistravo nepažeisdama 2013-10-09 Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (toliau – Sąjungos muitinės kodeksas), 103 straipsnio 1 dalyje bei 104 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų senaties terminų.

Pareiškėja skunde Komisijai išdėstė prašymą atleisti ją apskaičiuotų 8 531 Eur PVM delspinigių mokėjimo MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkte bei MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais atleidimo nuo delspinigių (baudos) pagrindais – jei mokesčių mokėtojas įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo; jei mokesčio įstatymas buvo pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo Pareiškėjos valios ir kurių ji nenumatė ir negalėjo numatyti. Pareiškėja nurodo, jog NCTS sistemoje tranzito deklaracijos T1 MRN 15LTVR500014B33BC1 būsena buvo „gabenimas užbaigtas“, o tai reiškia procedūros vykdytojo įsipareigojimų muitinei pabaigą ir tai, jog jis nepadarė jokių muitų teisės aktų pažeidimų. Taigi, atsižvelgiant į šį įrašą, Pareiškėja turėjo pagrįstą pagrindą manyti, kad tranzito procedūra buvo užbaigta ir jai negali atsirasti jokia mokestinė prievolė. Be to, NCTS sistemoje įrašus apie tranzito procedūros užbaigimą galėjo padaryti tik muitinės pareigūnas pateiktos muitinės deklaracijos pagrindu ir tik įsitikinęs, kad prekės pateiktos muitinės įstaigai tikrinimui. Todėl, pasak Pareiškėjos, sprendžiant klausimą dėl atleidimo nuo delspinigių, turi būti vertintini ne tik mokesčių mokėtojo veiksmai, tačiau ir mokesčių administratoriaus veiksmai, ar jis tinkamai atliko jo kompetencijai priskirtas funkcijas, ar jo veiksmai / neveikimas nesudarė priežasčių tokioms pasekmėms kilti. Juolab, kad ginčo atveju tranzito procedūros užbaigimas Latvijos muitinėje buvo atliktas pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, o tai vertintina kaip neteisėti valstybės institucijos veiksmai. Pareiškėja skunde taip pat dėsto argumentus, jog PVM delspinigių skaičiavimas pažeidžia teisingumo principą, nes Vilniaus TM nesilaikė reikalavimo atlikti mokestinį tyrimą per objektyviai imanomą kuo trumpesnę laikotarpį, dėl ko Pareiškėjai apskaičiuota neproporcingai didelė delspinigių suma. Pareiškėja neturi objektyvių galimybių užtikrinti kitų, nuo jos valios nepriklausančių ir ne jos įtakoje veikiančių asmenų teisėtą veikimą ir (ar) kontroliuoti jų veiksmus, juo labiau kontroliuoti valdžios institucijų veiklą, todėl mano, jog egzistuoja pakankamas pagrindas taikyti MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1–2 punktus ir atleisti ją nuo apskaičiuotų PVM delspinigių mokėjimo.

Pažymėtina, jog MAĮ 141 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos teisės normos numato bendro pobūdžio atleidimo nuo baudos (delspinigių) aplinkybes, kurias privalo įrodyti mokesčių mokėtojas ir jos yra vertinamojo pobūdžio dėl jų taikymo konkrečiam atvejui. Kaip ne sykį yra nurodęs LVAT savo praktikoje, tokiam vertinimui yra svarbūs mokesčius nustatantys teisės aktai, kuriuos pažeidė mokesčių mokėtojas ir pagal kuriuos buvo nustatyta prievolė sumokėti mokesčius. Todėl kiekvienu konkrečiu atveju, vertinant konkretaus mokesčių mokėtojo kaltės dėl skirtingų mokesčių įstatymų pažeidimų klausimą MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkto taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai, kurie yra pakankami konstatuoti konkretaus mokesčio mokėtojo kaltės dėl konkretaus mokesčio įstatymo pažeidimo klausimą (pavyzdžiui, LVAT 2011-06-27 nutartis adm. byloje Nr. A-438-2122/2011).

Komisija pažymi, jog, kaip jau ne sykį buvo akcentuota šiame sprendime, visų pirma, tranzito procedūros vykdytojas yra atsakingas už tinkamą šios procedūros reikalavimų vykdymą, už visų prekių ir reikiamų dokumentų pateikimą paskirties muitinės įstaigai. Muitinės teisės aktuose nenumatyta procedūros vykdytojo atsakomybės apribojimų, tranzito procedūros vykdytojas yra laikomas skolininku net ir tuo atveju, jei tranzito procedūros pažeidimą sudaro

sukčiavimo veiksmai, kuriuos atliekant jis nedalyvavo (ESTT sprendimo byloje C-230/06 48 ir 49 punktai, LVAT 2011-11-07 nutartis adm. byloje Nr. A-261-2779/2011). Dar daugiau, pagal šiame sprendime pacituoto ESTT 2017-05-18 sprendimo byloje Nr. C-154/16 nuostatas tranzito procedūros vykdytojo atsakomybė yra objektyvi, vadinasi, vertinti mokesčių administratoriaus veiksmus, ar jis tinkamai atliko jo kompetencijai priskirtas funkcijas, ar jo veiksmai / neveikimas nesudarė priežasčių neigiamoms pasekmėms Pareiškėjai kilti, kaip kad siūlo Pareiškėja savo skunde, nėra tikslinga.

Tranzito procedūros vykdytoja Pareiškėja nagrinėjamu atveju prisiėmė atsakomybę tinkamai vykdyti muitinio tranzito procedūrą ir nustatyta tvarka pateikti dokumentus ir ginčo prekes paskirties muitinės įstaigai, tačiau savo pareigų, nustatytų Bendrijos muitinės kodekse, neįvykdė ir, kaip jau anksčiau konstatuota šiame sprendime, dėl to pagrįstai buvo pripažinta skolininke muitinei. Net ir esant trečiųjų asmenų galimai neteisėtai veiklai, kaip kad savo skunde tvirtina Pareiškėja, tranzito procedūros vykdytojas vis tiek atsako už iš tokios procedūros kylančias prievolės muitinei, todėl Pareiškėjos skunde nurodomos aplinkybės nepanaikina jos kaltės dėl padaryto mokesčių įstatymų pažeidimo. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, jog nagrinėjamu atveju Pareiškėja nepateikė įrodymų, pagrindžiančių, kad mokesčių įstatymai buvo pažeisti nesant jos kaltės.

Dėl atleidimo nuo delspinigių mokėjimo tuo pagrindu, kad mokesčio įstatymas buvo pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti (MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 2 punktas), pasisakytina, jog pagal LVAT suformuotą praktiką „šis atleidimo nuo baudos pagrindas sietinas su nenugalimos jėgos (*force majeure*) ir atsitiktinių aplinkybių poveikiu (*cas fortuit*), kurių savo veikloje mokesčių mokėtojas nenumatė ir numatyti negalėjo ir dėl šių aplinkybių poveikio atsiradę padariniai negalėjo būti veikiami mokesčių mokėtojo valios. Minėtomis aplinkybėmis pripažintinos gamtos jėgos, valstybinės valdžios institucijų neteisėti veiksmai ir žmogaus poveikis. Tačiau žmogaus poveikis mokesčio mokėtojo veiklai tik tuomet eliminuoja mokesčio mokėtojo valią, kai prieš jį naudojamas absoliutus smurtas (*vis absoluta*), kurio mokesčio mokėtojas negali išvengti, jam pasipriešinti ar nuo jo apsiginti“ (LVAT 2005-02-09 nutartis adm. byloje Nr. A-15-141/2005, 2011-04-07 nutartis adm. byloje Nr. A-575-753/2011 ir kt.).

Komisija, atsižvelgdama į nurodytąją LVAT praktiką, nurodo nesutinkanti su Pareiškėjos šiame ginče dėstoma pozicija, jog ginče aptariama situacija vertintina kaip susiklosčiusi dėl neteisėtų valstybės institucijų veiksmų, kurių Pareiškėja neturėjo jokios objektyvios galimybės kontroliuoti ar juos įtakoti. Kaip jau ne sykį buvo minėta šiame sprendime, Pareiškėjos padarytas mokesčių įstatymų pažeidimas buvo sąlygotas to, kad Pareiškėja netinkamai vykdė savo kaip tranzito procedūros vykdytojos pareigas, numatytas Bendrijos muitinės kodekse, ir tokia situacija nepatenka į LVAT nagrinėjant mokestinius ginčus apibrėžtą nenugalimos jėgos ar atsitiktinių aplinkybių taikymo sritį, juolab, jog jokių duomenų apie neteisėtus ar nusikalstamus valstybės institucijų (įskaitant Latvijos muitinės) pareigūnų veiksmus, kaip kad skunde tvirtina Pareiškėja, ginčo byloje nėra pateikta.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog Pareiškėjos skunde dėstomos aplinkybės neatitinka MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1–2 punktuose įtvirtintų atleidimo nuo baudos (delspinigių) pagrindų, todėl Pareiškėjos prašymas atleisti ją nuo 8 531 Eur PVM delspinigių mokėjimo nurodytaisiais pagrindais netenkinamas.

Pasisakant dėl Pareiškėjos skunde dėstomų argumentų, jog PVM delspinigių skaičiavimas pažeidžia teisingumo principą, pastebėtina, jog nors Vilniaus TM sprendimas dėl skolos muitinei įregistravimo buvo priimtas nepažeidžiant Sąjungos muitinės kodekse įtvirtintų senaties terminų, tačiau Vilniaus TM, gavusi informaciją iš Latvijos Respublikos pajamų tarnybos apie neteisėtai užbaigtą tranzito procedūrą dar 2016 m. birželio mėn. (2016-06-29 raštas Nr. 27.20.1-2/10545), galutinį teisinį jos įvertinimą (sprendimą dėl mokestinės prievolės muitinei atsiradimo) Pareiškėjai pateikė praėjus 2 metams po nurodytosios informacijos gavimo bei tyrimo pradžios, taip pat beveik 3 metams nuo ginčo deklaracijos pateikimo, kas, Komisijos nuomone, nėra visiškai suderinama su nuostatomis, kad mokesčių administravimas turi būti

atliekamas nepažeidžiant mokesčių mokėtojo teisių, stengiantis kuo mažiau trikdyti mokesčių mokėtojo veiklą bei įvykdyti valstybės priskirtas funkcijas kuo operatyviau. Todėl nustačius, jog Pareiškėjos kontrolės veiksmai vyko pernelyg ilgai ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo doktriną dėl skiriamų sankcijų už įstatymų pažeidimus (delspinigiai mokesčių teisėje taip pat traktuojami kaip sankcija, kuri gali būti taikoma asmeniui, laiku ar tinkamai neįvykdžiusiam pareigos mokėti mokesčius), vadovaujantis teisingumo, protingumo ir proporcingumo principais, Pareiškėja atleistina nuo 50 proc., t. y. nuo 4 266 Eur (8 531 / 2) jai apskaičiuotų PVM delspinigių mokėjimo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, 100 straipsnio 2 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a :

1. Patvirtinti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2022-05-05 sprendimą Nr. 1A-91.

2. Atleisti Pareiškėją nuo 4 266 Eur PVM delspinigių mokėjimo.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas

Evaldas Raistenskis

Komisijos narė

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narys

Andrius Venius